Valtuustoaloite: Keski-Hollolan elinvoima ja tulevaisuus

Hollolan kunnanvaltuusto 16.6.2025

Keski-Hollolassa on tapahtunut paljon muutoksia viime aikoina: esimerkiksi Lahden eteläisen kehätien rakentaminen on huomattavasti parantanut alueen saavutettavuutta. Toisaalta alueen kaksi koulua on lopetettu ja yksi kokonainen asuinalue on jäänyt toteutumatta tonttikaupan hiljennyttyä. Yritysalueen osalta on juuri nyt merkkejä piristymisestä Keski-Hollolassa.

Alueen tulevaisuus ja vetovoima herättävät huolta mutta samalla on hyvä muistaa, että joka viides hollolalainen asuu Keski-Hollolassa. Alueen elinvoimaisuus on siten keskeinen koko kunnan kehityksen kannalta. Pyydämme selvitystä elinvoiman kehityksestä, koulujen lakkauttamisen vaikutuksista sekä toimenpiteistä, joilla alueen vetovoimaa voidaan vahvistaa. Selvityksissä tulisi huomioida muun muassa työpaikkojen sijoittuminen, asuntokannan sukupolvenvaihdos, liikunta- ja vapaa-ajan palvelut sekä alueen peruskoulu- ja varhaiskasvatuspalvelut.

Tehtävät toimenpiteet:

Kohta 1: Lausunto Keski-Hollolan elinvoiman nykytilasta ja kehityksestä

Mitä lähipalveluita Keski-Hollolassa viisi vuotta sitten oli verrattuna nykypäivään?

> Esimerkiksi koulut ja liikuntapalvelut
>
> > Tällä hetkellä ainakin 2 koulua ja 2 liikuntasalia vähemmän, Kukonkankaan kentän ylläpitoa on viime vuosina vähennetty ja miten jatkossa käy Tiilikankaan koulun urheilukentän ylläpidon suhteen?
>
> Miten muut lähipalvelualueet vertautuvat Keski-Hollolaan nähden?

Lausunnon tulisi sisältää myös Keski-Hollolan tuleva sukupolvenvaihdos, kun eläkeläistalouksia on kuitenkin liki 40% alueella. Miten Hollolan kunta voisi tukea alueen elinvoimaa myös mahdollistamalla nuorempien kotitalouksien muuttamisen alueelle? Millainen potentiaali on saada uusia asukkaita Keski-Hollolaan? Olisiko Hollolan kunnalla tehdä toimenpiteitä tätä varten?

> Keski-Hollolassa on Paavo-postinumeroaineiston perusteella vuonna 2023 noin 2200 taloutta, joista noin 80% on omistusasuntoja. Näistä talouksista noin 39% on eläkeläistalouksia ja lapsitalouksia on noin 22%. Asukkaita Keski-Hollolassa on yhteensä 4684 eli 20,5% Hollolan asukasmäärästä.

Lapsimäärät Keski-Hollolassa vuonna 2023 olivat 0-2 vuotiaita 87, 3-6 vuotiaita 151 ja 7-12 vuotiaita 317. Ikäluokat ovat tämän perusteella noin 30-50 lasta mutta muuttoliike tuo lapsia aikaisempien vuosien perusteella Hollolaan koulun alkamiseen mennessä mikä ei vielä näy näissä ihan nuorimpien ikäluokkien luvuissa. Vuonna 2024 Hollolaan syntyi kuitenkin 161 lasta (+13) ja muuttoliikkeen myötä ikäluokka koulun aloitukseen mennessä on tilastojen pohjalta ollut noin 200 luokkaa. Miten nämä määrät jakautuvat eri lähialueiden suhteen nyt ja tulevaisuudessa?

Keski-Hollola on merkittävä alue - siellä on enemmän asukkaita kuin esimerkiksi Kärkölässä, Sysmässä, Hartolassa tai Padasjoella. Alueen verotulokertymä on merkittävä ja sen vetovoimaisuus vaikuttaa suoraan koko Hollolan elinvoimaan.

Kohta 2: Lausunto Keski-Hollolan oppilaspaikkojen tarpeesta ja eri kouluratkaisuista

Valtuuston on linjannut perusopetuksesta vuonna 2009, siten että luokilla 0-4 on lähikoulu mainituilla lähipalvelualueilla, mukaan lukien Keski-Hollolassa. Valtuusto kuitenkin päätti 2020 lopettaa molemmat Keski-Hollolan alueen koulut. Taloudellinen tilanne on oleellisesti muuttunut 2020 päätöksen ajankohdasta sekä vuoden 2009 linjauksesta on jo kauan. Nyt me allekirjoittaneet haluamme, että valtuusto saa ajankohtaista ja tarkkaa uutta tietoa tilanteesta, jotta se pystyy tekemään parhaan mahdollisen päätöksen.

Tänä syksynä Salpakankaan koululla aloitetaan koulu osittain väliaikaiseksi tarkoitetuissa tiloissa johtuen Keski-Hollolan koulujen sulkemisesta. Salpakankaan koululla on suuria haasteita opetustilojen riittävyyden ja järjestelyjen kanssa, varsinkin 0-2 luokkien osalta. On myös huomattu, että Hollolaan muuttaa paljon alle kouluikäisiä lapsia, joita ei aina ole huomioitu oppilasmääräennusteissa, kun päätöksiä on tehty.

Salpakankaan kouluun ollaan syksyä 2025 varten rakantamassa uusia tiloja alkuluokille, joista osa on tilapäisiä ja samalla menetetään varhaiskasvatuksen sisäliikuntatilat, jotka ovat myös iltakäytössä. Ikäluokat eivät tule merkittävästi pienenemään, kun vuonna 2025 esikoululaisten ikäluokan koko on 205 lasta Hollolassa, Tilastokeskuksen väestöennusteen 2024 mukaan tilanne pysyisi vakaana seuraavan 15 vuoden ajan vuoteen 2040 saakka. Tarve ei ole siten tilapäistä vaan pysyvää ja kahden vuoden päästä koronaikäluokkien astuessa koulujärjestelmään lukumäärä on sitä paitsi 40 lasta enemmän nykytilanteeseen nähden eli 245, prosentuaalisesti 19,5% enemmän.

Salpakankaan koulun etäisyys Keski-Hollolan lopetettuihin kouluihin nähden vaikuttaa Keski-Hollolan oppilaiden koulumatkaan tulevasta syksystä alkaen. Salpakankaan kouluun matkaa on kävellen lyhimmillään noin 1,5 kilometriä Tiilipuistosta ja suurimmalla osalla 2-5 kilometriä Soramäestä, Tiilikankaalta, Työtjärveltä Hälvälän suuntaan. Krouvinpuiston alue ja Kukonkoivusta aina Tennilään saakka menee 5 kilometrin rajan yli, jolloin kaikenikäiset oppilaat kuuluvat koulukuljetuksen piiriin.

On hienoa, että Hollolassa on paljon lapsiperheitä ja siten nuoria koulupolulle vasta tulossa olevia lapsia. Tämän johdosta tulee selvittää oppilaspaikkojen tarve pitkällä tähtäimellä ja haluammekin aloitteen myötä selvittää asiat ja tehdä tarvittavat päätökset hyvissä ajoin, kun lapsia eli tuleviakin koululaisia Hollolassa riittää kuntakeskuksen lisäksi myös Keski-Hollolassa.

Keski-Hollolan koulujärjestelyjen osalta selvitettävät vaihtoehdot, vähintään:

Vaihtoehto A: Uusi koulu Keski-Hollolaan

Myös moduulirakentaminen huomioitava, jonka avulla saadaan toteutettua myös pysyviä kouluja väliaikaisten lisäksi sekä tarpeen tullen toiseen paikkaan siirrettäviä ratkaisuja kohtuullisemmin kustannuksin

Vaihtoehto B: Tiilikankaan koulun peruskorjaus

Joko kokonaan uusi selvitys peruskorjauksen tarpeesta ja kustannuksista tai vaihtoehtoisesti, jos olemassa oleva suunnitelma on tehty hyvin niin päivittäminen nykytilanteen ja hintojen muodossa

Vaihtoehto C: Hälvälän koulun peruskorjaus ja lisärakentaminen

Valmiin suunnitelman päivittäminen nykytilanteen ja hintojen muodossa

Selvityksessä voi huomioida myös eri vaihtoehtoja 0-4 luokkien osalta huomioiden kuntakeskuksessa jo nykyisellään olevat koulut.

Koulujen opetustilojen oppilaskapasiteettien selvitykset tulee pyytää koulujen rehtoreilta selvitystä varten.

Kohta 3: Keski-Hollolan 5-9 luokkalaisten oppilaiden koulupolun selkeyttäminen

Alkuperäiseen vuoden 2020 palveluverkkopäätökseen ei sisältynyt linjausta Keski-Hollolan oppilaiden 5-9 luokkien tulevasta koulupolusta. Keski-Hollolan lasten koulupolku pitää selkeyttää siten, että oppilaan koulumatkan pituus myös huomioidaan lyhimmäksi mahdolliseksi vähintään kävelyoppilaiden osalta. Koulukyydin joka tapauksessa saavien oppilaiden osalta ei ole välttämätöntä tarvetta huomioida lyhintä koulumatkaa, kun Salpakankaan ja Heinsuon koulut sijaitsevat niin lähellä toisiaan, joten tässä voi käyttää viranomaisen päätäntävaltaa luokkien muodostamisessa. Tämä vaikuttaa myös Kartanon ja Salpakankaan alueella asuvien 5-9 luokkien oppilaiden koulupolkuun, joka tarvitsee myös uuden linjauksen.

Nykytilanteessa Heinsuon kouluun siirtyy koulua lähinnä asuvia oppilaita 5. luokalle. Näin ollen Salpakankaan koulun vieressä asuva oppilas voi saada siirron Heinsuon kouluun, kun Tiilikankaalta tai Työtjärveltä tuleva oppilas jatkaa Salpakankaan koulussa, vaikka molempien koulumatkat olisivat lyhyemmät siirron ollessa toisinpäin.

Kun oppilaiden siirtyminen Salpakankaan koulusta Heinsuon kouluun on selkeä, niin luokkien muodostamisessa Salpakankaan koululla jo koulunsa aloittavien osalta voidaan huomioida tulevat siirrot ja muodostaa luokat 5. luokalla siirtyvien ja ei siirtyvien kesken erikseen. Näin ollen tarpeettomia luokkien muutoksia voidaan koulupolun varrella välttää ja Heinsuolle siirtyvillä oppilailla on tuttuja luokkakavereita, joiden kanssa siirtyä yhdessä uuteen kouluun.

Valtuusto ylimpänä päättävänä elimenä pitää osallistaa valmistelutyöhön, jossa tavoitellaan parasta ratkaisua Hollolalle ja hollolalaisille. Nykyinen tilanne vaikuttaa kuitenkin suurimpaan osaan Hollolan kouluikäisten lasten perheistä. Jotta riittävä valmistelu ehditään tekemään, tulee tähän työhön tarttua välittömästi. Kaikissa valmisteluissa tulee käyttää myös Tilastokeskuksen tuoreinta väestöennustetta Hollolan eri ikäluokkien tulevan määrän osalta.

Hollolassa 16.6.2025

Hannele Kirvesoja, Kok.

Aada Söyrilä, Kok.

Minna Nieminen, Kok.

Minna Kauhanen, Kok.

Timo Friman, Kok.

Elli Tervala, Kesk.

Mikko Niipala, SDP

Laura Repo, Vas.

Ismo Löppönen, Vas.

Tapani Ihalainen, KD

Henna Hyytiä, Kok.

Kristiina Vanhala-Selin, Vihr.

Erkki Arvila, SDP

Mika Halme, Kesk.

Kristian Saarnio, Kesk.